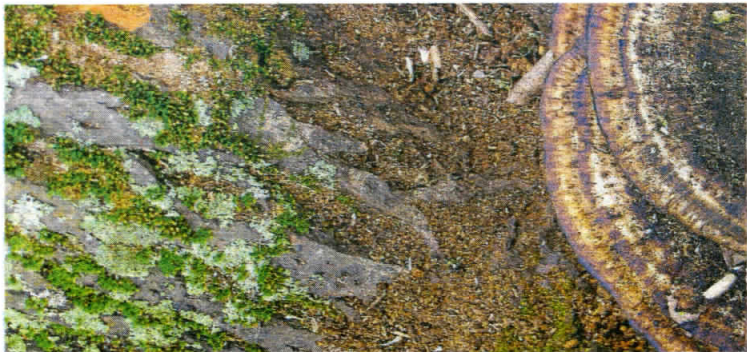

Co roste na kůře stromů?

Valašsko – Ve spěchu dnešní doby kdeco přehlédneme, a tak si živých bytostí (organismů) na stromech často ani nevšimneme. Naopak pokud máme zahradu s ovocnými stromy, bojíme se všeho, co na stromech roste, abychom nepřišli o úrodu. Škodí ale stromům vše, co na nich roste?

Určitě se shodneme na tom, že choroše, které z kmenů vyrůstají většinou plochými plodnicemi, stromům škodí. Některé houby rozkládají až mrtvé a padlé kmeny stromů, avšak většina chorošovitých hub jako troudnatec, lesklokorka a choroš má zajímavější život. Když je plodnice houby zralá, vypadne z ní více než milion spor za hodinu, které se hlavně za pomoci větru přemístí na další kmen. Tam nejprve vyklíčí jemné vlákno, které se dále dělí a proniká do

řasy. Jednou z nich je i *Trentepohlia umbrina*, která tvoří oranžové povlaky na kůře jabloň, olší a dalších stromů. Opravdu, čtete správně. Přestože patří mezi zelené řasy, má tolik oranžových karotenoidů v buňkách, že zelený chlorofyl překryjí.

Jako epifyty rostou také mnohé druhy mechorostů a lišejníků. Zatímco mechorosty patří mezi velmi staré skupiny vyšších rostlin, lišejníky jsou zvláštní tím, že se nejedná o jednu bytost, ale dvě v sobě prorostlé. Jsou tvořeny houbou a řasou nebo sinicí, které spolu spolupracují, aby přežily na místech, kde samy růst nemohou. Těmto organismům by se nikdy nepodařilo prorazit kůru stromu a navíc to nepotřebují, protože jejich kůrky slouží jen k přichycení na substrát a nikoli k dopravě

Příroda Valašska

dřeva, které stravuje. Na povrchu kmene se pak opět vytváří typické plodnice. Houba strom vyžírá, dokud nezahyne, a pak ve své práci pokračuje, až dřevní hmotu rozloží.

Na kůře stromů mohou růst také organismy, které stromu nijak neškodí ani neprospívají. Říká se jim epifyty, což je odvozeno z řeckých slov *epi* znamenající „na“ a *phyton* „rostlina“. Rostou tedy na rostlině, a to většinou proto, aby se dostaly blíže ke slunečnímu světlu a utekly konkurenci dalších rostlin, které by je přerostly. Patří mezi ně známé tropické bromélie, orchideje rodu *Phalaenopsis* a mnohé další, ale také například zelené

vody a živin jako kořeny cévnatých rostlin. Spíše na starších dřevinách se vyskytují proto, že na rozvrásněné kůře staršího stromu se jejich spory snáze zachytí a mají i více času se na takový strom dostat.

Rostliny a houby, ale také zvířata, která žijí na stromech i v jejich okolí, si můžete prohlédnout na výstavě *Stromy jako domy*, která je k vidění v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí do neděle 2. července. Otevřeno je všechny dny mimo pondělí od 9 do 17 hodin.

Jitka Bradáčová, botanik Muzea regionu Valašsko. Obr.: Obyvatelé stromů – mechy a lišejníky (vlevo) a dřevokazné houby (vpravo), foto: Jitka Bradáčová